

Seguiment del pla de millora de l'ensenyament de Dret a la Universitat de Autònoma de Barcelona

Aquest informe recull el resultat de l'avaluació de l'aplicació del pla de millora de l'ensenyament de Dret de la UAB. Aquest pla de millora és fruit del procés d'avaluació dut a terme l'any 1998.

El procés d'avaluació del pla de millora s'inicia el febrer de 2004, moment en què es constitueix, a proposta de la Junta de la Facultat de Dret, un comitè intern format per quatre professors, un representant de gestió acadèmica i un estudiant. En canvi, el procés d'avaluació externa d'aquest pla correspon a dos dels avaluadors que van formar part del comitè extern responsable d'avaluar l'ensenyament l'any 1998.

L'informe descriu i analitza els resultats obtinguts de les accions de millora identificades.

REDUCCIÓ DEL NOMBRE D'ESTUDIANTS PER GRUP

Objectius

- Reduir el nombre d'estudiants que accedeixen a l'ensenyament.
- Disposar de més grups de docència.
- Desdoblar cada grup de teoria en dos de pràctica.

Resultats de l'avaluació

La reducció del nombre d'estudiants de nou accés i l'augment dels grups de docència han permès avançar en els objectius establerts.

Taula 1. Evolució de la matrícula de l'ensenyament de Dret a la UAB

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Places ofertes	475	455	380	320
Estudiants nous	473	434	280	272
Estudiants totals	2.686	2.628	2.377	2.185

Font: UAB

Taula 2. Dimensió dels grups per matèries

		Obligatòries 1r cicle	Optatives 1r cicle	Obligatòries 2n cicle	Optatives 2n cicle
Curs 1997-1998	Mitjana	114	98	126	101
	Interval	23-203	31-125	14-101	34-181
Curs 2002-2003	Mitjana	76,9*	50,6	106,9	38,8
	Interval	31-158	18-67	43-159	81-87

* Troncals
Font: UAB

REVISIÓ DEL PLA D'ESTUDIS

Objectius

- Planificar el nou pla d'estudis per tal que permeti dues opcions: que es pugui cursar de manera excepcional en quatre anys i de manera normal en cinc anys.
- Limitar el nombre d'assignatures i convertir-ne algunes en anuals, la qual cosa permet reduir el nombre d'exàmens i el d'incompatibilitats.
- Adaptar els programes al temps teòric en crèdits que està establert formalment.

Resultats de l'avaluació

L'informe del Comitè d'Avaluació Externa de 1999 conclouia que el pla docent, aleshores en vigor, era insatisfactori per a professors i estudiants, atès que el període de quatre anys era insuficient per desenvolupar l'ensenyament d'una manera adequada. El nombre excessiu d'assignatures i el temps de què disposava el professor per impartir el programa no eren adients. Actualment és evident que el nombre de matèries ha disminuït; tot i això, hi continua havent un desajust important en els programes impartits per diverses àrees, que no es poden acabar d'impartir en el calendari establert. Els estudiants continuen detectant un excés de matèria amb relació als crèdits fixats.

GARANTIA DE LA FORMACIÓ PRÀCTICA DELS ESTUDIANTS

Objectius

- Impulsar un model docent de facultat, en especial un model que afavoreixi la capacitat d'expressió oral dels estudiants, començant per l'oferta d'assignatures de lliure elecció, del tipus Expressar-se en públic, Dinàmica de grup, Retòrica aplicada al discurs jurídic, etc.
- Verificar que les assignatures compleixin el nombre de crèdits pràctics que figuren en el pla d'estudis i eliminar el sistema actual de pràctiques integrades.
- Oferir assignatures de campus adequades a la formació de juristes que permetin superar l'actual limitació de cursar la lliure elecció entre la reduïda oferta de matèries optatives de Dret.

Resultats de l'avaluació

Segons la informació aportada per l'avaluació interna, les accions de millora han anat encaminades a aprofitar les classes pràctiques per fomentar la intervenció oral dels estudiants, tot i que és difícil valorar el resultat d'aquesta acció.

El desdoblament de grups de pràctiques ha afavorit l'objectiu d'impartir les pràctiques sobre la base del model formulat. Malgrat això, l'avaluació externa detecta que aquest objectiu no s'ha acomplert del tot. D'altra banda, la consideració de les classes pràctiques com a tals tampoc no s'aconsegueix en tots els casos. D'aquesta manera, l'avaluació externa recomana una potenciació més gran de les classes pràctiques.

Finalment, sobre la introducció d'assignatures de campus, específicament adreçades a la formació pràctica de l'alumnat, l'avaluació subratlla els esforços duts a terme i remarca la plena satisfacció de l'alumnat en la matèria del Pràcticum I.

FOMENT DE L'AVALUACIÓ CONTINUADA

Objectius

- Impulsar un model docent que incorpori un mínim d'avaluació continuada, a partir de la reducció dels alumnes per grup.
- Estimular el professorat per tal que adopti aquest model.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament ha organitzat seminaris per fomentar la incorporació del professorat al paradigma docent que promou l'establiment de l'Espai europeu d'educació superior (EEES). Si bé es produeix una adopció gradual del model d'avaluació continuada, l'avaluació posa de manifest que el percentatge de professorat que ha optat per aquest mètode encara és baix. L'avaluació detecta un interès creixent dels professors per la transformació de la seva activitat en línia amb l'establiment de l'EEES.

GENERALITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES DELS ESTUDIANTS

Objectius

- Incrementar l'oferta de places de pràcticums externs.

Resultats de l'avaluació

Les dades mostren un increment del nombre d'alumnes que fan el pràcticum extern. En aquest sentit, s'han signat una gran quantitat d'acords amb institucions i empreses per a aquest fi, la qual cosa es valora molt favorablement.

En canvi, el desenvolupament del Pràcticum II extern presenta encara algunes àrees de millora importants, especialment en l'àmbit del seu control. Així mateix, caldria una millor compatibilitat d'aquest pràcticum amb els horaris de classe.

L'avaluació externa també subratlla favorablement l'acció que es duu a terme amb relació a les assignatures de lliure configuració que permeten fer pràctiques en notaries i registres de la propietat.

INCREMENT DE LA DOCÈNCIA IMPARTIDA PER PROFESSORS NUMERARIS

Objectius

- Potenciar els contractes d'ajudants i les places de titulars d'universitat i catedràtics d'universitat.

Resultats de l'avaluació

L'informe del 1999 constata que hi ha un nombre excessiu de professors que no tenen dedicació exclusiva. L'informe d'avaluació interna subratlla que la situació pràcticament no ha canviat, en el sentit que es manté el percentatge de docència per part de professors associats en el 43,9%.

MILLORA DE LA INFORMACIÓ I ATENCIÓ ALS ESTUDIANTS

Objectius

- Millorar la guia de l'estudiant.
- Dur a terme un pla de millora d'atenció als usuaris de la secretaria de la Facultat de Dret.
- Fer de la consergeria un punt d'informació amb capacitat per resoldre dubtes dels estudiants i canalitzar-los a l'òrgan o via corresponents.
- Millorar la informació en plafons d'anuncis de la facultat, especialment la que fa referència a horaris de classe i de tutories.
- Controlar la qualitat dels serveis d'informació que es presten als estudiants.

Resultats de l'avaluació

A partir de la insatisfacció detectada en l'anterior avaluació sobre la feblesa de la informació rebuda o a disposició dels estudiants, l'ensenyament ha posat en marxa un seguit d'accions: sessions informatives als alumnes d'ensenyament no universitari i als alumnes de primer curs; un curs propedèutic; establiment d'una pàgina web de la facultat, o sessions sobre sortides professionals. Tot i això, l'avaluació externa encara detecta la necessitat de millorar la guia acadèmica, el sistema de matrícula per ordinador i el servei de secretaria.

COMPLIMENT DE LES TUTORIES PER PART DEL PROFESSORAT

Objectius

- Disposar d'informació clara i generalitzada dels horaris de tutories dels professors.
- Establir, si és possible, l'horari de tutoria fora de l'horari docent.
- Dur a terme accions informatives per recordar les obligacions dels professors.
- Posar en marxa sistemes de control del compliment de tutories.

Resultats de l'avaluació

El pla de millora de les tutories no ha aconseguit els objectius establerts.

FOMENT DE LA FORMACIÓ INFORMÀTICA DEL PAS I DEL PROFESSORAT

Objectius

- Pla de millora de la formació informàtica del PAS
- Pla de millora de la formació informàtica del professorat
- Millora del sistema de suport informàtic al PAS i al professorat

Resultats de l'avaluació

Segons l'avaluació interna, l'objectiu de millora s'ha aconseguit amb relació al PAS, però no respecte del professorat. De fet, es constata una baixa participació d'aquest col·lectiu en els cursos de formació. Pel que fa a l'assistència tècnica, l'avaluació interna assenyala que dos departaments no disposen d'aquest servei per manca d'experts, i han de recórrer als serveis generals de la universitat.

FORMACIÓ DE L'ALUMNAT A L'ESTRANGER

Objectius

- Emprendre una campanya informativa sobre els avantatges d'estudiar a l'estranger.
- Estimular el coneixement d'idiomes.

Resultats de l'avaluació

La xifra d'estudiants que participen en el programa Erasmus d'intercanvi no s'ha incrementat.

INCREMENT DE LA INFORMACIÓ SOBRE LA RECERCA QUE DUU A TERME EL PROFESSORAT

Objectius

- Organitzar informàticament tota la informació rellevant en matèria de recerca.
- Efectuar una avaluació anual que permeti fer comparacions interanuals i interdepartamentals.
- Fer més publicitat de la recerca que es duu a terme.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera que la informació sobre convocatòria de projectes que arriba al professorat des de l'Oficina de Transferència de la Recerca és adequada. Pel que fa a la publicitat de les tasques de recerca dutes a terme pel professorat vinculat a l'ensenyament, es recomana un esforç més gran per aconseguir aquest objectiu.

INCREMENT DEL NOMBRE DE PROJECTES DE RECERCA SUBVENCIONATS

Objectius

- Disposar d'informació concreta sobre projectes susceptibles de rebre finançament per part dels departaments de Dret.
- Fer un control de qualitat voluntari sobre els projectes de recerca presentats per la UAB, a fi d'augmentar els projectes que reben finançament.
- Fomentar la comunicació científica entre el professorat de la titulació, amb un seminari permanent d'actualitat jurídica.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació interna posa de manifest les diferències entre els tres departaments en què es troben integrades totes les àrees jurídiques. Es destaca el dinamisme del Departament de Ciència Política i Dret Públic, en el qual les tres àrees que en formen part (Dret Constitucional, Dret Penal i Filosofia del Dret) han obtingut força projectes de recerca durant el període. Els altres departaments tenen una activitat més petita i més desigual entre les àrees que els componen. Algunes àrees no disposen de cap projecte finançat externament.

En definitiva, l'avaluació constata la necessitat de reforçar les accions encaminades a assolir aquest objectiu. Cal recordar, tanmateix, que l'existència d'un elevat percentatge de professorat associat, especialment en determinades àrees, comporta una dificultat per ampliar les tasques de recerca.

INCREMENT DE LA PUBLICACIÓ DE REVISTES INTERNACIONALS DE PRESTIGI

Objectius

- Fomentar la realització de seminaris de recerca amb professors estrangers.
- Subvencionar o premiar la publicació en revistes o llibres que s'editen en altres llengües de comunicació científica.
- Estimular el coneixement de llengües de comunicació científica internacional del professorat.
- Fomentar la comunicació científica entre el professorat de la titulació, amb un seminari permanent d'actualitat jurídica.

Resultats de l'avaluació

S'han posat en marxa seminaris de recerca duts a terme amb professorat estranger que de moment encara no s'han traduït en un augment de publicacions en revistes internacionals de prestigi. L'avaluació externa, però, recomana prosseguir aquesta tasca de seminaris.

CONCLUSIONS

L'avaluació conclou que el pla de millora, per si mateix, no ha estat l'eix central al voltant del qual ha girat la política d'òrgans de govern de la facultat.

No obstant això, s'afirma que hi ha hagut alguns elements que de manera indirecta han contribuït a la incidència del pla: la signatura del contracte programa que recull alguns dels objectius del pla de millora i algunes iniciatives que s'han dut a terme des de la facultat per fomentar sistemes docents basats en l'avaluació contínua dels estudiants.

L'avaluació opina que per assolir una eficàcia més gran del pla de millora s'hauria de prendre en consideració el pla com a eix de les polítiques dels equips directius de la facultat i dels departaments.

També es recomana una participació més gran del professorat i del PAS en la redacció del pla de millora i una difusió més gran del pla.

Finalment, val a dir que cal valorar molt positivament el fet que l'ensenyament de Dret de la UAB hagi sotmès a avaluació externa l'aplicació del seu pla de millora, ateses les poques experiències que s'han dut a terme en el camp de la metaavaluació i el seguiment de resultats.

Línies de millora proposades:

- Continuar la reducció del nombre d'alumnes per grup.
- Adaptar els plans d'estudi i docents al model derivat de l'Espai europeu d'educació superior, i generalitzar el model d'avaluació continuada dels estudiants.
- Garantir que un mínim del 80% de la docència sigui a càrrec de professors numeraris.
- Millorar la informació sobre la recerca que porten a terme els professors de la Facultat de Dret, tant interiorment com exteriorment, amb l'objectiu d'afavorir una integració més gran del professorat en les xarxes de recerca i fomentar la petició i la consecució de més projectes de recerca.
- Millorar l'atenció als estudiants, tant per part del professorat en l'àmbit de les tutories com per part del personal d'administració i serveis, i arbitrar mecanismes perquè es puguin conèixer i resoldre els problemes plantejats.
- Fomentar la formació informàtica del professorat amb relació a les noves tecnologies.